

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-utca Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . 20 cor

pe 6 an . . . 10 ..

pe 12 an . . . 5 ..

pe o lună . . . 2 ..

N-ri de Duminică pe an
4 coroane.Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca Nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir germund: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b
de fiecare publicațiune.Atât abonamentele, cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 509.

Serisc nefrancate nu se primesc

ANUL VIII.

NUMER DE DUMINECĂ.

Nr. 5.

Bucurie în Israil.

E mare bucurie în Israil. Ci-că Românii din Feleac, un sat aproape de Cluj, s'ar fi dat pe brazdă: au primit botezul «patriotismului» cum îl înțeleg Ungurii. N'au găsit adică Românii acela odihnă până nu și-au ușurat sufletul de dorul mare să dea și ei o dovadă cât de mult țin ei la tot ce este mare și sfânt și înaintea Ungurilor. Au strâns adică ban cu ban, și din sărăcia lor au cumpărat o cunună cu panglică ungurești late d'o palmă și în vreme de iarnă — Duminică adică — s'au luat și halde-halde până ce au ajuns la chipul de bronz (statuta) al regelui Mateiu din pieța mare a Clujului. Și cântând aici ungurește, au depus cununa la picioarele calului pe care stă falnic regele Mateiu...

Așa scriu ziarele maghiare, pline de bucurie, și cu oare-care batjocură, întrebă: «Oare face-se-va pomenire în foile românești despre aceasta sârbătoare?»

Eată, că facem și încă așa, în cât e destul să spunem *adevărul*, pentru-ca bucuria șovinistilor să se prefacă în amar.

Întâiu de toate — după-cum ni-se scrie — acel *Românii* cartă au dus cununa au fost marți și lați 12 la număr, din cei peste 2000. câți sunt în Feleac.

Nu poate fi dar vorba că satu întreg și-a arătat dragostea pentru tot ce este unguresc, deși de fapt lui *Mateiu Corvin*, regele *drept* și mare, toți Românii se pot

închina nu numai pentru-că a fost plin de virtuți, ci pentru-că *era din viață românescă*, fiul lui Ioan Corvin, cel înrudit cu vovozii Tării Românești și care de alătea-ori a sfârșit oștirile turcești.

Dar, în sfârșit, satu întreg de se ducea, se putea asta lua drept dovadă că Românii se rup după laudele foilor ungurești?

Nu.

Adevărul este, că și acei 12 câți s'au dus, având în frunte pe jupânul cărcimar Guttman Moritz și pe notarul Erdödi (cum îl vor fi chemat nainte vreme, nu știm), habar n'au de însemnătatea istorică (?) a faptului ce au săvârșit, ci dacă știau că ce vufet se va face, de bună-samă îi urnea mai greu d'acasă jupânul Moritz și d-nul măria sa notarul.

Dar halde să zicem că într'adevăr s'a găsit lângă Cluj un sat în care 12 Români, din peste 2000, au simțit dorul să se ducă să caște gure prin oraș și să se minuneze cum liberul Stanko-Veres Károly, domn și mai mare de cât notarul, ține «predicație», arată spre dînsul, cari d'altfel nu pricep nimic din câte se vorbesc acolo, ci ved numai că niște domni slau să-și lasă din fire, așa strigă... par'că ar fi cucerit o lume!

Să deschidă însă și Ungurii cărțile de ei făcute și vor afla, că numai biserica din Feleac e de patru sute ani, de pe vremea lui Mateiu, că și atunci satul era românesc, după-cum și acum sunt înrînsul 2002 Români, Unguri numai 19 ear Ovrei 12... Ear dintre cei 2002 Români «cunosc» dar n'o prea

vorbesc, limba ungurească patru-zece-și-țrei Români, deși, lui Dumnezeu mulțumită, datu-și-au și nemeșii d'odinioară, după-cum își dau și șovinistii de azi, toată silința să-i facă cel puțin *a vorbi*, dacă nu a și simți ungurește și a se mărturisi de Unguri...

Ce dovedește asta? Că Românii țin la limba și legea sa cum ține la însași vieța sa. Că, prin urmare, muncă zadarnică îndeplinește cel-ce vrea să-i deslipească de neamul lor și de ris se face cel care punând la cale un tîmbălău ca cel mai sus arătat, vrea să-i înfățișeze pe Români ca p'un popor în mijlocul căruta s'ar găsi *reșleți gata a apuca drumuri greșite ori rușinoase...*

Dar ne aducem aminte: Ungurii și Jidovii au mai vrut să pună la cale cu Românii din Feleac astfel de tîmbălău și anul trecut, și câți-va Români au și plecat spre Cluj, duși de jupânul cărcimar. A fost destul să le lasă însă în cale un fruntaș român și să le spună că la ce votesc să-i folosească slujbașii cari aleargă după «vrednicii», și s'au cam mai dus Românii noștri, lăsându-i pe șovinistii, în mijlocul Clujului, cu buzele umflăte... Ceea-ce dovedește, că până și săteanul cel mai neștiutor de carte, când vorbește de cinstea națională, ascultă de frunțașii săi.

Dacă însă așa de mare bucurie li-ar face Ungurilor să-i vadă pe Români alături de dînsii, luând parte la bucuriile și sărbătorile lor, precum și la durerile lor, facă și stăpânirea ungurească ceea-ce săvârșea crutul Măteias: *dreptate* tuturor!

NOI.

La noi sunt codrii verzi de brad
Și câmpuri de mătășă;
La noi atâția fluturi sunt
Și atâta jale 'n casă.
Privighitori din alte țări
Vin doina să ne-asculte:
La noi sunt cântece și flori
Și lacrimi multe, multe...

Pe boltă sus e mai aprins,
La noi, bătrânul soare,
De când pe plaiurile noastre
Nu pentru noi răsare...
La noi de jale povestesc
A codrilor desigur
Și jale duce Murășul
Și duc tustrele Crișuri.

La noi nevestele plângând
Sporesc pe fus fuiorul,
Și îmbrățișându-și jalea plâng:
Și tata și feciorul.
Subt ceriul nostru 'nduioșat
E mai domoală hora,
Căci cântecele noastre plâng —
Și ochii tuturor.

Și fluturii sunt mai sfoși
Când zboară 'n zări albastre,
Căci roua de pe trandafiri
E lacrimile noastre.
Iar' codrii, ce înfrățiți cu noi
Iși înfioră sinul,

Spun că din lacrimi e 'mpletit
Și Oltul nost' bătrânul...

Avem un vis nelimplit,
Copil al suferinței, —
De jalea lui ne-au răposat
Și moșii și părinții...
Din vremi bătrâne, de demult,
Gemând la grele patimi:
Deșertăciunea unui vis,
Noi o stropim cu lacrimi...

Nic. Otavă.

Poesii și chiuțuri.

culeso de

George M. Popa-Teaha.

Măi bade, bădiuțul meu,
Unde-ți gheți calu să mel (mergi)?
Gheți-ți-l de iobăgie
Or ți-l gheți de pribegie?
Nici mi-l găt de iobăgie
Nici mi-l găt de pribegie!
Că pe mine m-o d'ajuns
M-o d'ajuns dor de părinti.
Du-mă bade du-mă dragă,
Du-mă bade și pe mine
D'un braț pe după tine!
Da eu mândră duce-te-aș;
Dar mă tem mândră de acea
C'o pica o vreme rea
Și nu-I putea mândra mea.
Du-mă bade și pe mine,
Că eu bade că m'oi face

Un ciarcăn pe după lună
Ș'oi ține-o vreme bună.
Da eu mândră duceteaș
Dar mă tem mândră d'acee
C'a fi o căldură mare
Și tu mândră nu-i putea mere
Du-mă bade, du-mă dragă
Du-mă bade și pe mine
Du-mă bade da cu tine,
Că eu bade că m'oi face
Un ciarcăn pe după soare
Ș'oi ține-o tot recoare.
Du-mă bade, du-mă dragă
Du-mă bade și pe mine
Du-mă bade da cu tine,
Că mă fac lumină de senu
Și mă poartă 'n gebu tēu,
Sara unde te-î culca
De mine te-î lumina.
Bade cine te-a 'ntreba:
De unde-î lumina asta?
Tu-î răspunde bade așa:
Asta-î lumină de senu
Nănuță din satul meu,
Asta-î lumină de ciară
Măi bade bădiuțul meu
Ardă chemeșă pe tine
Cum arde inima 'n mine
Cam rămas fără de tine

Peste un virvut de cetate
Sunt două frunzuțe late,
C'acele nu-s frunzē late,
De-s două fete surate:
Una-î mândră de sērac

Regele Matelu, pentru a se convinge dacă mai maril țerit nu cum-va apasă poporul. călătorea în lungul și latul țerit, ivindu-se. pe neașteptate. când ici, când colo.

Ministril de azi oare așa fac?

Oare nu chiar la Cluj s'au petrecut alătea procese vestite?

Și câtă vreme stăpânirea ne ceartă cu procese, se poate oare aștepta ca vre-un Român de treabă să se bucure la un loc cu d'alde Guttman?

La comitat.

Sâmbătă, la 13 Februarie n. (31 Ianuarie) se va ține adunare în congregația comitatului Arad.

La ordinea zilei sunt o mulțime de afaceri însemnate, asupra cărora Românii trebuie să-și spună cuvântul.

De aceea, chiar de pe acum, îndemnăm pe toți membrii români, să-și întocmească lucrurile așa fel, ca nici unul să nu lipsească dela îndeplinirea datoriei naționale.

Procesele noastre.

Care va să zică așa urmează și contele Tisza să împace neînțelegerile cu naționalitățile: *pornind procese împotriva noastră*. Nici nu se încălzise adică bine în scaunul ministerial și „*Tribuna Poporului*” fu cinstită cu două procese. Unul pentru articolul „Desastre” publicat în numărul 223 dela 4/17 Decembrie, ear altul pentru articolul „Ateniatul dela comitat”, publicat în numărul 219 dela 12 Decembrie.

Și abia că procuratura a văzut „*Tribuna*” aradană, atât de mult i-a plăcut, încât chiar pentru întâiul articol intitulat „*Tribuna*”, apărut la Crăciun, ni-s'a făcut proces. Sâmbătă, la 30 Ianuarie n. redactorul nostru *Ru-su Șirianu* a și fost chemat la judele de instrucție din Arad, să răspundă pentru acele articole.

Ca pe vremea lui Bánffy!

Și nu asta e ciudat, că Tisza a grăbit așa de mult să ne facă proces, ci următoarele lucruri: Până ce Sașii, Românii

și Slovacii sunt onorați cu procese peste procese, *deși în urma articolelor scrise de noi nu s'a făcut nicăiri nici cea mai nevinovată tulburare*, până atunci căpeteniile socialiste au fost lăsate în dragă voie să scrie cum le place, să spună poporului ce le place, așa că pe urma lor într'adevăr, *poporul ațâțat s'a resculat* și a luat la goană chiar pe cei puși de stăpânire să păzească asupra îndeplinirii poruncilor mai înalte și a cinstirii legii.

De ce această deosebire între noi și căpeteniile socialiste?

Acum știm de ce!

Întâiu de toate pentru-că acei Vintură Țeară șiși căpeteniile socialiste, sunt *Ovrei*. Ear dacă cine-va ar fi lovit în vreunul din ei, ar fi strigat *întreaga* Jidovime, ceea-ce nu-i vine la socoteală nici dlui Tisza, pentru-că afacerile sale cele mai grele și el doar' cu Jidovii le isprăvește. Jidovii au bani, Jidovii sunt stăpâni pe toate foile, Jidovii sunt deputați în toate partidele *ungurești*, Jidovii din Țeara Ungurească au strânse legături cu cei din Austria și din lumea întregă.

Așa, chiar acum, după-ce a văzut la ce s'a ajuns prin uneltirile acelor socialiști ovrei: la *resvrătiri*, încât a trebuit să se trimită pe sate miliție, dl Tisza în noi lovește. A spus în Dietă că a dat poruncă *să nu se mai îngăduie adunări pe sate*, în deosebi nu acolo, *unde locuiesc naționalități*... Se înțelege, de frica *tulburărilor*.

Când am tulburat însă noi poporul? Nici-odată, ci noi și'n trecut și acum am sfătuit poporul *să nu iasă din lege*, să nu-și facă necaz.

Și adevărul este, că toate uneltirile socialiste au fost par'că anume îngăduite pentru-ca producându-se tulburări, să poată fi încătușați adevărații fruntași ai poporului român. Se apropie adică alegerile și nu-i poate veni la socoteală nici lui Tisza ca fruntașii români să țină sfaturi cu poporul.

Să ne așteptăm deci la multe greutăți în privința asta!

Pe noi, ori-ce s'ar face însă, de popor nu ne va putea despărți nimeni, pentru-că suntem fiți din popor. Nu-i unul între noi, care să nu aibă frați, surori și părinți și rudeni pe sate. Și nu-i stăpânire, care să poată trimite atâția Jidovi socialiști pe sate, încât să prostească atâția Români căți n'am putea lumina noi când vom merge și noi pe la sate.

Chiar dacă uneltirile socialiste s'ar mai putea înstăpâni asupra poporului, și atunci în rëndul întâiu *vinovate sunt stăpânirile ungurești cari au lăsat s'ajungă până aici lucrurile*, și au închis ochii — cum mărturiseste și „*Hazánk*” — când uneltele Jidovilor din Budapesta au prostit poporul și din sărăcia Românilor lesne crezători au înșelat, cum a aflat tot „*Hazánk*”, 68.000 coroane, mințindu-l că în schimb îl va ajuta s'ajungă la pământ, că îl va scuti de dări și miliție.

Eată de ce credem că nu s'a dat cu gând bun nici porunca privitoare la întruniri, pentru-că dacă poporul ar fi vroit stăpânirea să-l cruțe, nu lăsa asupra lui tot felul de necăpătuiri și mai ales nu s'ar țintit despărțirea poporului de fruntașii firești și adeverați, *cari numai spre bine îl povățuesc*, deci chiar de pe acum protestăm să ni-se oprească un drept, cel de a ne întruni, sub cuvânt că numai astfel se poate opri uneltirea socialiștilor.

Facă-se dreptate, ajute-se și ușureze-se sarcinile poporului, și atunci nimeni nu va putea să împingă poporul la neorânduelt.

Osândirea părintelui Moța.

Pe când toate foile ungurești opoziționale aduc — după „*Adevărul*” (?) din *București* știrea (care-i un neadevăr sfruntat) că întâiu sfetnic al M. Sale regelui Carol, d. D. Sturdza, s'ar și înțeles cu Tisza, sfetnicul M. Sale Monarhului nostru, și anume ca Tisza să facă pace lăsând să se aleagă în Dietă 20 „*sturdziști*”, cari am fi noi, cei cari într'adevăr chemăm la luptă pe Români în vederea alegerilor dietale, — p'atunci din Cluj vine următoarea telegramă:

Fata ta doarme în picioare.
Dă-ne doamne ce ne dai
Dă-ne doamne sănătate
Și nane, mândru gătate
Nevăstuțe de pe sate.
Nana mea dela pădure
Merge ziua după mure,
Vine sara fără de ele
Cu trei șiruri de măgele.
Fruză verde, frunză lată
Două dealuri mă desparte,
Două dealuri și o câmpie
De drăguța cea dintâie.

Cătu-i lume și lume
Nu-i mândruță caș'a me
Cu cercei și cu măgele
Și cu buze subțirele,
Pe degete cu inele
Și cu șele făinușele,
Și cu zadie cu flori
Cum le place la feciori.

Bate-l Doamne dor din lume
Ce tot șede'n sîn la mine?
De nu me în lume largă
La fata care mi dragă.

Unde-s două trei nurori
Nu aflu apă să mori,
Unde-I numa o babă slabă
Aflu apă cătu-ți treabă.

Câte flori pe iaz în sus
Toate cu mândra le-am pus;

Câte-am pus până'ntrun prânz
Toate bine că s'or prins,
Câte am pus din mează'n sară
Toate bine se uscară.

Când eram eu fecioraș
Îmi făceam tirtiligaș,
Flueram sara prin sat,
Câte nane mă auzea
Toate'n casă mă poțtea.

Busuioc de pe cetate
Dă-ne doamne sănătate,
Sănătate babelor
Dragoste nevestelor.
Busuioc
Nu te coace!
De ce foc să nu mă coc
Că mă duc cu ei la joc,
Și mă pun în pălărie
Și mă duc la cununie.

Busuioc roată 'n fereastră
Nu stă lumea'ntr'o nevestă
Nici 'n tine nana noastră,
Busuioc roată 'n ocol
Nu stă lumea'ntrun fecior
Nici 'n tine bădișor.

Taci codrule nu mă spune
C'am văzut o vară'n tine,
Lasă mă spuie frunza
Că ea mi-o ținut umbra.

Omoritu-s fără modru
C'o picat frunza din codru,
O picat și o rămasă rară
Și se vede prin codru afară

Ce mi mie de-o nănuță?
Ca și codrului de-o frunzuță,
Și frunza dacă bătrânește
Pică jos și putrezește
La nime nu trebuiește

Hailili țergu Juli
Eu luați fata soacri.
De m'o ține soacra bine
Ș'o ține casa cu mine,
De m-o ține soacra rău
Frunza și codru-i a meu.

Pe sub poala pădurii
Auzi-l glasu nani,
Nu știu nana glăsuște
Orî pădurea sunăește
Că glasu bine lovește.

Pela noi prin prunășei
Merg feciorii tot șulei,
Unu mere unu vine
De mă cere pe mine;
De mă cere un gazdă mare
Lasă-l maică'n supărare,
De mă cere un făuraș
Ca tras prin inelaș
Mă dă maică mintenaș.

Procesul părintelui Ioan Moța, redactor care a scris în „Libertatea“ din Orăștie articolul despre dreptatea de pe vremea regelui Mateia și despre cele-ce suferim acum, s'a desbătut din nou Miercuri, deoarece-ce se știe, întâia sentință a fost nimicită de Curie.

Jurații au dat același verdict, deci și Tribunalul a croit părintelui Moța aceeași pedeapsă:

I au temniță ordinară și 1000 coroane amendă, precum și plătierea cheltuelilor de judecată.

Osânda asta și cele trei procese pornite împotriva «Tribunei» credem că sunt dovada cea mai convingătoare despre nerușinarea ziarului jidovesc «Adevărul» din București, care numai pentru-ca să poată învinui pe încărunțitul în cinste sfetnic al regelui Carol, pe d. D. Sturdza, vorbește de înțelegeri tainice între Români activiști și între stăpânirea ungurească, înțelegere pe cari ar fi urzit-o d. Sturdza...

Maî îndrăzni-vor Jidanii din București și după acestea să urmeze cu uneltirile lor nerușinat?

Sfaturile unui comerciant fiului său.

Arad, 3 Februarie.

Acesta e titlu unei cărți apărute în America, ce iute s'a trecut în câte-va sute mii exemplare. Autorul nu e pus pe carte. Minte practică a americanului nu e curioasă a ști: cine a scris-o. Un om cu minte, un *self made man*, vre-un comerciant din New-York ori din Chicago, care dă sfaturi fiului său, trimițându-l la școală. Reproducem din aceste sfaturi ici colea severe și grele, poate li-ar putea lua și românul folosul.

Bravul comerciant începe așa:

„Bine ști, fiule, cum am pornit în viață. Virindu-mă, imbrâncindu-mă, și imbulzându-mă! Dar de câte ori am fost lovit în imbrânceala asta, totdeauna am ajuns cu'n paș nainte. La început câștigam câte doi dolari pe săptămână și în cancelarii, durmeam sub masa de scris. Dar una știam foarte bine, cât prețuesc cei doi dolari.

Și am mai învățat și aceea, că e prea tare podeala spre a-ți fi așternut. Astea trebuie și tu să le înveți.“

Negustorul nu se prea încrede, că lucrurile acestea, la universitate să le poată învăța fiul său. Și ca om practic, se întreabă:

Aduce oare atâta folos educația din școală înaltă, cât costă?...

Întâiul lucru, cu care e datoare omului educația și instrucția este *caracterul*. Cunoștințele, vin numai după asta. Dorese mult să fii școlar diligent, dar am o dorință și mai mare, să devii om einstit și brav. Și dacă terminându-ți studiile, îți va rămânea conștiința curată — nu mă va supăra mult, dacă ici colea știința latină ce ți-ai însușit ar lăsa tocmai ceva de dorit.

În educația școlară, eu vîd două părți hotărît osebite una de alta. Una, pe care o propagă profesorii în școală — alta, ceea-ce înveți dela tovarășii și în afară de sala de învățămînt. A doua este, ceea-ce te face om. Dacă mă gândesc bine, colegiul înadevăr folosește atâta, cât costă... Tot ce îndeamnă pe băiat la cugetare... — cugetare iute și vie — e deja folos. În sfârșit școala nu-l prostește pe băiat, dacă băiatul nu e prost, — numai pe cei mărginiți îi limpește și mai mult. Și aceea este adevărat, că minți mari nu produce, dar îi poate crește pe cei cuminți. Pentru-că în sfârșit scopul nu e, că omul să știe multe — ci să știe ceva bine și *să-î știe lua folosul*. Cu asta trebuie să-ți tragi seama, fiule!

Este scuză pentru ori-ce greșeli, ce face omul — numai pentru una nu. Nu este scuză, dacă cineva de două ori după-olaltă cade în aceeaș groapă. Își poate ori cât bate pieptul, leneș și netrebnic este acela.

Dacă-ai greșit, n'ascunde înaintea ta. Oul stricat, trebuie încă din cuib scos.

Aduți aminte că este ușor a-ți predomini veselia, când ai dreptate. Când n'ai dreptate, s'a isprăvit îndată ce începi a te supăra.

Omul precăut, scoate și acul vespelui fără a-se împunge.

Vorbese din experiență, mandria este împințenare pentru cel tare, se împedică însă cel slab în ea.

Așa să te scoli dimineața din pat, ca să și ce-ai de isprăvit peste zi, altfel vei fi silit, neindestulit cu tine a te culca.

Nu-î strică sănătății ceea-ce face omul muncind, ci aceea ce face când odihnește.

Că ceea-ce faci, este de însemnătate ori nu, n'are a face. Până ce-o faci, înaintea ta fie cel mai însemnat lucru pe lume. *Comerțul, dragă fiule, este ca uleiul, nu se poate cu nimic amesteca.*

Mulți oameni tineri, își invidiază șeful. Dinșii cred, că șeful face legi, și anume pe placul său... Aș, de unde! Dacă este cineva în negustorie, care mai puțin poate face ceva, după placul și voia sa: este șeful. Stăpânul numai d'acea e stăpân, pentru-că e altfel de om, ca aceia cari numai la poruncă să știu ferici și e stăpân, pentru-că poate răbda și sarcinile grele ale răspunderii.

Cine nu știe asculta, acela nici porunci nu învață în veci. E nebulie a crede, că cineva poate fi stăpânul său nețermurit... Cel mult va-gabondul!... Dar nici el, și la spatele lui stă geandarmul!

Dar — și asta bine ți-o înseamnă fiule! — te gândește mult, înainte d-a face reproșuri ucenicilor tăi, — dimpotrivă, nu lăsa nici un prilej de-a vorbi bland cu dinșii.

Nici odată, dar nici odată, nu suferi spionării între dinșii. Nici odată nu cere părerea unuia, despre celalalt. Cine știe porunci, n'are lipsă de spioni. *Cine nu știe ceti în conștiința oamenilor, nici odată nu va învăța a diriguia oamenii.* Nici odată nu amenința! Amenințarea e cambiu, l-ai iscălit, la scadență plătește. Așteaptă, până ce ești gata de executare, ș'atunci amenințarea e de prisos.

Femeea îmi place la căminul familiar — în cancelarie în'o sufăr. Nu e creată ea pentru asta. Am esperiat: când n'are dreptate, să provoacă mereu la slăbiciunea ei de femeie, ca să-și înblânzească adversarul; ear dacă se ridică de asupra nu mai e vorba de aceasta slăbiciune, e mai tirană, mai lacomă și mai necruțătoare ca bărbatul. În loc de a pune pe femeie în birou, pe bărbat îl încurajez în calea fericirii. În chipul acesta și bărbatul și femeia mie-mi lucrează. Dacă o femeie îndestulită șade acasă, inima bărbatului e la loc și în afacerea sa.

A te căsători pentru bani ori fără bani — este deodotrivă prostie și păcat.

Caută-ți nevastă tineră și frumoasă! Sunt doar în viață momente, când și cea mai frumoasă femeie din lume displace, dar — femeia urită este atunci îndoită nefericire. La tot cazul nu uita, că bine trebuie să-ți alegi nevasta. — dacă-ai greșit, vei târî o viață întreagă cu tine greșala asta.

Așa-și învață americanul copilul său și amestecă ici colea și adevăruri foarte fine.

De pildă, s'arată adînc cunoscător de oameni când zice: *„Două lucruri sunt ce nu ne iartă oamenii: cădere și ishânda.*

Una-î hidă de bogat.
Cea de bogat din grai graie
Câte un voinic ce trece:
Ie-mă voinice pe mine
C'o zis taica că-ț-o da
Un pluguț cu patru boi
Ș'un cioporaș de oi.
Eu fată că te-aș lua
Da ai un frate ca mine,
De fluera glasu meu
Și se poartă'n portu meu
De gândești că-s tocmai eu
Ha! voinice dragu meu
Învață-mă dacă vei ști
Pe frate l-oî otrăvi.
Du-te fată până'n dos
Lâng'un fag putregăios,
O șerpoaie gălbinoaie
Cum o prinzi capui-îl taie,
Că pe gură curge sânge,
Pe coadă venin galben
Și tu fată-îl sprijinește
Spriginește n'run păhar
Și-l pune pe un d'almar.
Frate-tău cere apă rece
Tu atunce-l otrăvește,
Soră, soră draga mea
Dă-mi un ol cu d'apă rece!
Doilei, frate, dragul meu
Caută'n tindă pe d'almar
Este vin într'un păhar,
Vinu-î cam îndulcit
Bun de omul ostenit.
Soră, soră draga mea
C'o mână ține de mine

Cu una mi-așterne bine
Că de-o fi cu știrea ta
Eu atunci te-oî mărta
Când în nuntă țoi juca,

La fătana corbului
În mijlocul codrului
Este o masă rotelată
De tâlhari încunjurată.
La un fag lângă cale
Zace unul de lungoare
Cu drăguța la picioare.
Drăguța din grai graie
Ori mori bade ori te scoală
Ori 'mî dă o țir de boală,
Ori 'mî spune leacurile
Să bat mâne dealurile;
Leacurile că țoi spune:
Mură neagră din pădure
Apă rece din termure
Sloii de ghiață din Dunăre
Mura neagră na'nflorit
Apa rece s'a încălzit
Sloii de ghiață s'au topit
Draga mea drăguța mea
Ludă ești, bolindă ești
De zile de mult ești
Mură neagră-î ochii tăi.
Apa rece-î credința ta
Sloii de ghiață-s mâinile.
Ori mori bade ori te scoală
Ori 'mî dă o țir de boală
Ori 'mî spune leacurile
Să bat mâne dealurile;
Leacurile că țoi spune

Irimuța goronului
Paviște pământului.

D'auzi fată ori n'auzi
Cum te strigu'n pëcurar?
Lasă strige, moarte-l mance
Că după el nu m'oi duce,
Dimineată cându-î somnu dulce
El ie bita și se duce.
D'auzi fată ori n'auzi
Cum te strig'un dăscalaș?
Lase strige, moarte-l mance
Că după el nu m'oi duce
Sara cându-î cina pe masă
El ie cartea și mă lasă.
D'auzi fată ori n'auzi
Cum te strig'un teolog?
Lasă strige moarte nu-l mance
Că după el m'oi duce,
Că mă pune după masă
Și mă strigă preoteasă.

Trecuî valea ș'un păreu
Mă 'ntâlnii cu socru meu
Socru meu din grai graie:
Ie junere fata mea
Că-ți dau șasă boi cu ea;
Sămî dai șasă și cu șasă
Fata ta nu-mî trebe'n casă.
Maichi-î trebe țesetoare
Fata ta-î scurtă'n picioare
Și n'ajunge la iapare
Cântă cucu din gunoi
Fata ta dorme'n răsboi,
Cântă cucu din chiotoare

Canibali din Ungaria.

În anul 1782 judecătoria comitatului Hont a adus o sentință fără de păreche în istoria Ungariei în privința cruzimii ei. Ne încredințăm când citim această sentință pe niște hârtii îngălbinite și nu ne vine a crede, că aceasta crimă a omenirii s'a întâmplat acum 121 ani, cu puțin timp înaintea revoluțiunii franceze. Eată amănuntele acestui proces luat din manuscris-tele găsite:

Justiția a dat de urma spargerii din Viszok prin furtul împreună cu spargere dela Almás. Hoții erau niște țigani, cari au mărturisit după multe chinuri, că era o bandă întreagă, compusă din 300 de hoți, cari au săvârșit multe omoruri și furturi prin ținuturile paduroase ale comitatelor Hont și Bars. Cercetându-se mai departe, s'a aflat, că aceasta bandă de tâlhari a fost în acțiune timp de mai mulți ani, însă fără a fi fost descoperită. Căpeteniul ei *Sárközy György* singur a săvârșit 24 de crime; *Zsigmond Mihály* a recunoscut, că era în legătură cu această bandă deja de 3—4 ani. S'a dovedit că *Sándor Mihály* de 5, *Kónesek Ferencz* și *Gáspár* de 5—6, iar *Vörös Mihály* de 8 ani iau parte la jafurile săvârșite de acea bandă.

Dar pentru a arăta, că acești ticăloși nu sunt dintre cei mai vechi bandiți, se însira crimizile căi stau îndăptat înainte cu 12 ani. *Bojsza András* s'a măndrit, că deja înainte cu 12 ani a luat parte la jafurile bandei, iar căpitanul hoților, *Sárközy*, a fost nevoit să recunoască, cum-va înainte cu 10 ani dela descoperirea bandei a comis o crimă la *Szöllös*. În bandă erau și femei. Astfel *Kurályi Mária* a omorât în pădurea dela *Nemesin* trei oameni bogati, spre a le lua banii. Bărbutul căpitan de hoți *Sárközy György* care de altfel a fost executat fără multe ceremonii, singur s'a lăudat că toată viața sa și-a petrecut-o în joacă și crime și de mine s'a dedat cu furtul. S'a dovedit, că banda se aduna în fiecare primăvara la ziua sfântului Iosif, iar pe toamnă se împrăștia.

Hoții aveau se fereau de altfel să se atingă de vicle și lucrurile locuitorilor din

comitat, pentru a nu atrage prin aceasta atențiunea poliției. Jafau și omorau numai călători, neguțători și oameni străini și numai prin omorirea unui măcelar din *Perezslény* au atras asupra lor bănușelă.

Nici acum nu se știe sigur în ce chip au omorât aceste hiene pe măcelar. Pe timpul *Rusaliilor* a plecat de acasă și nici nu s'a mai întors. Tot în această vreme s'a găsit în pădurea dela *Peszmed* un cadavru, a cărui omor *Pau* recunoscut *Tököly Istvan*, *Bojsza András*, *Sárközy György* și *Gáspár Károly*. Însă nu se știe, dacă acest cadavru e identic cu al măcelarului; cel puțin neavându-se a declarat, că bărbatul său a plecat cu alie haine, nu cu acele ce erau pe cadavru. Și fiind-că l-au văzut pe măcelar intrând în casa lui *Didi Miklós*, se crede că a fost omorât de țigani acolo. Cercetarea cefectuită la fata locului nu a putut dovedi nimic sigur, cu toate că țiganul hoț *Hisky Mate* s'a imbiat, că să arate locul unde s'a îngropat cadavru victimei. Dar mai târziu s'a aflat, că acest țigan a folosit pe lângă acesta numai pentru a putea fugi. Căci mergând acolo, s'a prefăcut că caută locul și a apucat o sapă, într'acest timp însă și a deslăsat legăturile dela mâini și dela picioare și a apucat-o în fugă spre pădure, unde s'a ascuns. Mai târziu *Hisky Mate* a fost prins de jandarmi. Urmind cercetarea, după multe chinuri multe zile au mărturisit, că corpul măcelarului l-au tăiat în mai multe părți, au fect și fript pe o cârmă și părțile mai gustoase și pe urmă le-au mâncat. Au și arătat vatra unde s'o pregătise mâncarea asta.

Acum justiția recunoscuând, că aci trebuie să fie la mulțime o bandă întreagă a început și mai tare cercetarea. Nu peste mult numărul celor deținuți s'a ridicat la 132. Arestia au mărturisit, că au fost în bandă și că au avut chiar și preot papă, care totdeauna măceșile ce voia să se ia în casă și la un mal de polițieni făcea mai ușor, unde se măceșau 3—4 oameni. Când l-au întrebau, că ce fel de gustare carnea de om, au răs, zicând, că e foarte bună și că și strămoșii lor tot au carnea de om au trăit. Au zis, că dacă carnea de om nu e de tot frumos, e foarte gustoasă în cazul cind nu se prea poate mânca. Pe lângă tot carnea celor slabi e

mai bună decât a celor grași. Într'acest timp cercetările continuau din ce în ce mai sever și în curind temnița ordinară nu fu destul de mare pentru a adăposti tâlharii, și îi vîrîră prin pivnițe și grajduri. Intemnițații erau în mai mare număr decât poliția și judecătorii la odată așa încât judecătorii fură nevoiți să meargă la *Rima-Szombat*, de unde apoi veneau numai în execuție și ședințe.

Călaul dela comitat nu fu destul pentru a executa atata silă de om, ci s'a adus și ghi dele (hoher) dela *Selmecz* și astfel execuția a finit trei zile de arindul, cu toate, că erau instalate esfoade și spinzurători în 3 comune, *Báth*, *Kemencze* și *Csebi*. La spovedirea condamnaților au ajutat cu totul 16 călugări: 6 din loc, 6 din ordul *Franciscanilor*, 2 *piariști* și 2 din ordul *Palos*.

În ziua întâi s'a executat 41 oameni, și anume: 16 au fost decapitați, 14 spânzurați, 5 ruși în roată, 3 tăiați în bucăți și acestea atârdate de stâlpi ca să înfrice populația, iar 2 au fost băruți cu betele până-ce au murit. Sentința judecătorilor a hotărât, că fie-care înainte de a muri trebuie să vadă executarea conșoților săi. Astfel cei, cari au fost spânzurați, au fost nevoiți să privească moartea celor decapitați; cei ruși în roată au fost siliți să privească spânzurarea; cei tăiați în bucăți trebuiau să vadă cum îi rupe în roată pe celalalt; și așa mai departe.

În timpul execuției cânta într'una — după ordinele sentinței — muzica și îneca strigătele și giperele condamnaților.

Spânzurați au fost 17 înst.

Ruși în roată au fost 5 înst.

Maș întâi li-s'a rupt fluerele picioarelor.

Tăiați în bucăți și atârnați de stâlpi au fost trei înst.

Aceștia au fost capii bandei și de aceea au suferit cea mai urtă pedeapsă. Aceasta însă nu a fost destul! În ziua următoare au fost înca executați 24 și totuși nu mai rămas 80 pe ziua a treia, așa că numărul execuțiilor în aceste trei zile se urcă la 145.

Bucățile din corpurile celor tăiați au fost atârdate de stâlpi lângă podul dela *Lalád*, iar capetele aproape de *Drégely* cu fața spre *Nagy-Orszá*.

Azit-tei voi feciori
Să nu locomiți la suie
Să luai cu spate rupte,
Căss-am locomiți și eu
Și m'o bănuț Dumnezeu,
Cum locomiți la suie
Șam luai cu spate rupte.

Până fuseti la maica
Măneai pită de seceră
Ș'o măneai pânză pe afară,
Dar dacă n'am măritat
Măneai pită de grâu curat
Comulă prin sîta deasa
Ș'o măneai plîngînd la masă.
Bodea dă cu pînău'n grindă
Și zice că te nu-s măneai,
Soacra dela loc tot latră
Și zice că nu-s bogată.

Până fuseti la maica
Nici săpai nici secerai
Nici țoseiu nici pusei pânză,
Numa tot ziseri în frunză;
Dar dacă m'o măritat;
Și săpai și secerai.
Și forseai și pusei pânză;
Ș'o lăsați draculăi frunză.

Mierla cântă, cucul cucă
Toți feciorii stau de două,
Hai surată să jurăm
Pe feciori să nu-i lăsăm,
Că dacă noi i-om lăsa
La horă cine o juca?

Ce bună, fetiță de tine
Că m'oi ține zăla bine?
Mă la joc nu te joacă nimeni,
Vii acasă și pînă
Ne jurați nici odată.

Joacă bine fecomă,
Fie-ai măcelăi bogătoară,
Fie-ai fi n'ar zăbevi
Că măcelăi i-am trebui.

Măneai mea când te-am iubit
Cu-om n'oi ochii mi domoi,
Măneai mea când te-oi ține
Cu amănecoi ochii o'i căuta.

Cântecul sorii lui M. Pompilia.

Dumnezeu și goronii
Și de feste und'o fi,
D-zeu și frunza verde
Și de frate-meu cum sede,
Taie drace pădurea
Să rămăie un buciu'n ea,
Să mă sui eu în virveaș
Să ved pe fratele'n Iași.
Hei serare când o cina
Picești frate lingura,
Să gândești tu ce-i d'asta:
Doru! meu dela sora.

Printre gânduri.

Și, o! lasă-mă să pribogesc, lasă-mă! Corabia ce flectă cârmă nu o va scoate la liman și cel ce nu buie vînt, pe cum m'oi strălucirea asta flectă în mijlocul turbatei furtuni nu e în stare a ține intenere ni nopți — nici tu nu vei ține a-mi alungi durerea și să resieți de pe frunte-mi norii întristatului meu gând...

Dulci fără cuvintele tale, și plin de mîngăiere e glasul în care-măi grăoșii, dar... lasă-mă să pribogesc...

Fi-va o vreme, când clipela astea, trăite în apropierea ta și eu gândul pururea la tine, ni-or cerehema un vis trăit de jumătate, ce n'o să-l trăie-se în veș d'a întregul... Ear tu, și tu vei fi ca „ceclaltel”! Nu?... Tu taci... Eu nu știu, nici tu nu răspunzi! Posibil — da, posibil ba... Tot taci!

Vezi, noi nu suntem ea voi.

Desi-s meniți ea vecinic s'alerge printre flori, și fluturii, că s' fluturi, opri-s'ar uncoi l... Ear voi, florile? ... Mai ști și tu iubi? ...

O minciună mi-e mai scumpă decât comorile unei împărății, mai ogoitoare și mai desfătătoare decât ambrosia, ce da zeilor din Olimp nemurirea, au fost pentru mine cuvintele tale — dulci cuvinte de milă, și numai din milă, pentru un suiet ce se stinge cu zile... un frumos vâl de mort, ce-l aruncă peste față înainte de vreme!... Căci totul t'eu: lînța ta, cuvînt, simțire sunt chestie — de artă să plac!

Rămăi și tu cu bine. La asta artă nu pricep! ... pribog sunt iacăși, gonit de rele, cu geana'n

Nu a fost în Ungaria nici-odată o mai groaznică bandă de tâlhari și jăfuitori ca aceasta. Amintire tipărită nu i-a rămas, ceea-ce e și mai bine, căci altfel această oribilă întâmplare ar fi mai mult cunoscută și barbarismul din țeară s'ar arăta și mai mult.

Dela frații din America.

Cu privire la soartea Românilor plecați în America primum o scrisoare din care-vom da cele de mai la vale, pentru-ca să fie spre învățatură celor ce-și bat gândul să-și părăsească vatra strămoșască.

Eată scrisoarea :

Am plecat de acasă în 20 Octomvrie și în 22 Octomvrie am ajuns la Brema unde am stat până la 24 Oct. dimineața la 7 oare, apoi earăși ne-am pus pe tren și după o călătorie de 3 ore am ajuns la Brema-Halle, la port. Aici ne-am suit pe vapor și tot în 24 Oct. la amiază 12 ore am pornit din portul Brema-Halle spre America, unde după o călătorie grea de unsprezece zile în 4 Noemvrie am sosit în port la New-York.

Cum a fost azeastă călătorie de tristă, vă scriu puțin din cele multe și grele necazuri ce am văzut pe mare: eșind din portul Brema-Halle, abia după o călătorie scurtă de un ciaz, au început mare parte din călători a vomia și mai cu seamă femeile apoi mai târziu după 2—3 zile așa intristări ne-au cuprins de cele văzute, erau lumii întregi cari călătoreau la America, apoi mama cu doi sau trei copii cum stăteau nepulincioși pe acoperiș, copii plângeau, mama lor era de asemenea în nepulincă, nu le putea da copiilor nici măcar un pârhar de apă. Teji călătorii erau ca beți, numai era un om cu voie, și când privea omul această stare, mai tare se bălăncea: apoi o mănăre rea pe vapor, în căt omul de o mănăre mai bolnav se face. Apoi epitorile de mătzozi de tot desparte pe bietul călător, de voesia să-și cupere ceva pe vapor.

Un pahar de bere 40 de fileri banii din Ungarie, 1/2 litru vin 1-40 fileri dar și acela bărbuț, și multe alte cure mult ar trebui să scrie omul.

Apoi sosind la America în 4 Noemvrie, o zi am mai stat pe vapor în port.

În 5 Noemvrie am eșit de pe vapor și am mers la „Casa Gander“ unde ne-a vizitat de nou; ne-am dus la gară unde tot în ziua de 5 Nov. sara la 8 ore ne-am pus pe tren, și apoi în 7 Nov. la 12 ore amiază am sosit în Cincinnati, statul Ohio, unde mă afla și astăzi.

După sosirea aici la 2 zile am căpătat de lucru afară la drumul de fer, lucru a fost 9 ore la zi, și plata un dolar 75 centime, banii nostri 8 cor. 75 fileri, însă aici n'am putut sta mult de oarece în 16 Noemvrie a început a îngheța tare în căt n'am mai putut lucra. De acolo apoi am venit în oraș unde am căutat de lucru, am și căpătat în 2 Decemvrie, la drumul de fer, la de-căreat de vagoane, să lucră 10 ore pe zi, plată 1 1/2 dolar ce face în banii nostri 7 cor. 50 fileri. Lucru e greu, dar acuma e iarnă și nu putem alege; mergem unde putem și căpătam.

Spect. Domnule viu a vă serie mai departe despre stările și împrejurările ce am observat de când am venit în America.

Intristare pot să vă scriu numai, dacă voesc adevărul să spun.

Oamenii nostri după cum am fost și eu unul, cugetă că în America așa de ușor se căștigă banii, ei părăsese căsuțele, familiile, patria iubită, o dar mulți amar se înșală, poate că mulți nu mi-or crede că vorbesc adevărul, dar Dumnezeu mi-e martor că nu mint ei adevăr vorbesc.

Căși sunt aici în acest oraș mare, emigranți fără de lucru? *cu miile sunt aici ce nu au lucru și nu numai aici, dar din toate părțile aduc foile așa știri*, măcar că sunt aici atâtea fabrici că de funul lor nici când soarele nu lucește curat.

Apoi oamenii nostri nu știu nemțește dacă ar și li lipsa undeva la fabrici, dar nu să pot înțelege la oaltă, apoi sunt slabi în corp și nu pot lucra de oare-ce să luere tare și iute, pentru-că e de însemnat că *emigranții la fabrici numai locul cel din urmă îl cupata* unde e mai greu și mai periculos, locurile cele bune și ușoare le ocupă englezi.

Apoi toate ar mai li dar oamenii n'ei *nu cătraș a umbra pe strade* pentru a căta lucru, pentru-că cum ved pe oamenii nostri pe strade, li-se strigă „Ungari“ și „Polvak“ și aruncă cu petrii, neamă dură ei. Inca și aceea se întâmplă că mergând 1—2 oameni după lucru, apoi li bagă undeva unde oameni merg voioși cugetând că or căpăta de lucru, și ce să întâmplă? De nu li să li ei, li iau cu suta, și după ce li iau li și *bate bine* și apoi le dă dracul. Acești pungași pe altă parte merg: a cășta e soarta emigranților în America unde așa de tare de se cătraș să vină o căși sunt care s'ar înturna apoi dar nu pot, ei nu au cu ce, și așa trebuie să se chinuie pe acest pământ străin unde nu are măcar un cuvint de mângăere de la năne.

Vă rog, dacă cineva s'ar mai gândi să vină în America și nu ar asculta de cele scrise de mine, numai așa om să vină care e tare și știe barmă e-va și neologhi, și să fie hotărît la toate necazurile ce pot să-și întâmpine aici pe acest pământ străin, *unde oala n'are n'are cu ce*. Al cășta pe

om și dorul de familie, rudeni, sătenii și patrie ceea ce-l face pe om bolnav, pentru-că omul care nu să gândește înainte la aceasta călătorie, să căiește după 2 zile, dar e târziu. Eu am fost hotărît la toate și tot nu mi-e ușor dar am văzut pe mulți cari au venit cu mine și acum se căieșe tare, dar e târziu.

Dar și aerul e altul p'aci, nu e sănătos pentru noi, de și ne nutrim bine dar totuși toți suntem slabi.

Vă, mai scriu încă și aceea că aici în Cincinnati cursul zilei cu 7 ore e mai târziu ca la noi în Ungaria, adecă la Arad: când aici e la amiază, 12 ore, la Arad sunt 7 ore sara.

Petru Raftiu.

Evoluția țărilor rămase în urmă.

Odată ce Anglia, înainte mergătoare Europa modernă, a trecut de la regimul feudal la regimul modern al domniei capitalului, elementele antifendale din Europa au avut un model de imitat; căștigarea unor instituții la fel cu cele engleze le-a fost țelul. Înainte de revoluția cea mare din Franța, toți cei cari au lucrat pentru răsturnarea regimului feudal, au adus vecinic pe Anglia ca model. Toate cele-lalte țări europene ca Germania, Italia, etc. au urmat exemplul Angliei, imitind-o direct sau indirect, după modelul Franței. Dar imitația aceasta continentală a dus la alte rezultate în Franța, care se afla într-o fază de dezvoltare și la alt-tele în Germania. În Anglia aristocrația s'a burghozit, în Franța a fost zdrobită, în Germania e încă foarte puternică, pentru-că burghozia germană s'a dezvoltat mai ales în cea din urmă treime a veacului al XIX-lea. Aceste deosebiri de asieci, li au origini mai vechi căci în Anglia, în veacul de mijloc, găsia nobilitatea aliată cu burghozia contra puterii regale, iar în Franța puterea regală alina cu burghozia nobililor. În Germania mabre vreme, și chiar astăzi, se poate vorbi de alinață puterii imperiale cu nobilitatea împotriva burghoziei.

Dacă deosebirile acestea se ved în țările cele mai uninate ale Europei, sub instituțiile de origine engleză, cu cât mai mult trebuie să fie deosebită calea pe care Rusia va evalua spre constituționalism?

Toate aceste deosebiri de evoluție au grele probleme sociodominul; căci e lucru sigur că toate problemele ar evalua la țel, dacă n'ar fi influențele de acie din ele cum sunt mai înalțate, ele d'ar forme sociale și metode de producere se lieta posesorilor rămase în urmă, sub amenințarea de ruină și înepunclăre. În adovăr, încă Franța, Germania, Italia, Austro-Ungaria, România, etc. ar li volă să urmasse evoluția lor normală, starea lor înclăre în viața industrială.

Și eu te înțeleg și te mă înțeleg — țară mabă vorbă — așa e prietenia... Iubirea prietenie, întocmă cu cea a iubirei, căci e unuși mabă, stăruie e mai mult vorbitore... Prietenia, în toamna e iubire, toate le știe, toate le crede, toate le speră, toate le rabdă... Întru aceasta s'a-proprie prietenie de iubire... Iubire, tot ast-fel și mai vițos ca, e cel mabă și s'arșit prios pe alt-țară inimă...

Prietenia și iubirea sunt două surori bune. De aceea ele rasplătesc de o pobiță și pururea totuși și pururea rămăni d'acore: încercare și suferență, și pururea pobiță să aduca nouă gortă de s'arșina pentru prieten și iubii pe alt-țară inimă... De aceea, n'areni din cel-ce nu cumos suferența și durerea, nu amose nici mabă: nu eu n'areni deie sonzi prietenii nici al iubirei... N'areni e rosul vieții... Pentru-că prietenii într sine, și iubii într sine: de o pobiță își știe înmăncile suferențelor și își presară cu bucur neasurante căta vieții... Numai ast-fel e frumos și d'aceo viața, numai asta e adevărata viața...

Da, dragă prietenă, tu imi ești prietenă imi ești dragă... Și dragă-mi ești pentru-că tu înțeleg prietenia... Că am suferit, și căt mi-alina suferința... și căt mai sufer încă... și pentru — tine!... Că-i legea inimii... glasul e sunt până azi, și privirile tale sugătoare — îl tocmă cu doi prietenii buni, cum și noi ne suțem — s'au înțeles mai bine decât prietenii limbii... glasul ei, mul până azi, e mai pătrunztor decât sunetul metalului, mai înduplecător căt lacrimile orfanului... Văd și imi simț nețința de a-și tălmăci glasul legii inimii...

lăcrăni mi-o frământ, că-t scrie să-ți viu mabă imănel d'aceo n'areni moment!

— A, bine te-am găsit, dragă! Chiar de-ream, n'espuse de mult să-mi alia d'aceo recoreare ce n'areni la noi-o dai — d'aceo ca p'iaul s'arut de fecicată...

De ce-ți sunt obrăzorii aprini până? De ce? Tot baci! Nici risic t'ar r'ar și s'arșit d'argiud, nu-l areni ca alte-dai... De ce? Zimocănd, calda leonă, a senințății s'arșit d'ar t'ar și nevinovat, ca și cel-d ar vrea să t'arșit să înclărească pe buza-ț... De ce? Spune-mi, ce te s'arșit?

Nu te-am văzut în viața-țar azi, copila... Oglina-ț de vină, oglina-ț din cel-ce-ț?... Și țarșit ești dragă, de ce să nu-mi li d'ar și mie?... Dar tac, să nu te s'arșit!

Deprinde-te numai, mabte! și lasă-mi mabte cel puțin plăcerea privirii îndeleclăreilor nevinovate azi... În anii țar și în locul țar, poate nici eu n'arșit și li alt-țar...

Te-ai supărat? Mult mai dragă-mi ești așa... Te-ai supărat? Ai drept, cum și eu am săte am dragă...

Să ne împăcăm. Vreai?... Bine, tac d'acum. Să fie voia ta... Să începem alia verbă... O clipă-mi lu un ceas, și în clipa asta ce-am și povestit? De bal, de prima rochie lungă... și cătă bucurie, nevinovată, sinceră, naivă în vorba ei, în sufletul ei!

O, tu adorabilă „baciș“ de azi și fată „mare“ mabte, cătă distanță „azi“ între sufletul țar și al „celor-l'alte“!... D'ar rămăne tot cea de azi, și

„mabte“ în rochia-ț mabă... Ei dar, dar oglinda și rochia lungă!

— Acum tu-mi țar dracul, și al p'iaul și al gândului, și n'ar știe d'ar, n'arșit d'ar ca și g'arșit pe culmba mabte... O p'iaul înepunclă ești și un drag demon nevinovat... Doar aici s'arșit mabte mabte mabte mabte cu tine. Eșigă-mi e lire... din ochi înepunclă s'arșit de mabte și tot din ei isvorești și s'arșit s'arșit de viața... Voleu e simi țar, ce și mabte mabte în țar d'arșit țar țar țar... se s'arșit, s'arșit și adonă, hopins ca valul mabte la mabte zărdor de țar d'arșit țar țar...

În țar, o stăruie mabte valul, și valul, mabte se întoarce împoi... Mă nu s'arșit s'arșit — și chiar d'arșit li tot la r'ar mabte... O l'ar d'arșit să mabte, și li-te împoi s'arșit — și numai țar nu li ești s'arșit... încercă-ț arșit de la mabte, căci mă țarșit... prea ești țarșit...

... Furtuna patimilor mele și viforul greselilor mele atina-țar de Dumnezeu-țar M'arșit Marie și cu duhul s'arșit mabte întărește... Tu ești carea împedici căta ispitelor, vadețea celor înviforați, ușorarea celor îndurorați, Fecioară Curată!

Da, dragă prietenă! Așa e durerea: ea s'arșit cea mai sinceră s'arșit și d'ar viața celor mai durabile legături între inimă și inimă... Durerea naște mila și compătămirea unuia pentru năcazurile celui-l'alt, și împreună asigură tr'arșit prieteniei... fără aceste două, prietenia se clătină, se surpă la cea mai mică încercare...

agricolă, științifică și militară, le-ar fi condamnat nu numai la rolul de piețe de desfacere pentru industria engleză dar inferioritatea economică le-ar fi făcut să cază neapărat în starea de suferință a Angliei, din toate punctele de vedere. Iată de ce vedem toate țările rămase în urmă, făcând cele mai mari încordări pentru a se ridica și ele pe treapta la care se află. Anglia, imitând metodele engleze în producerea bogățiilor, imitându-i în privința organizării industriei, comerțului și agriculturii, și pe cât le-a fost cu putință, și în privința organizației politice.

Dacă toate aceste experiențe sociale dau materie bogată și ne permit a pricepe adine evoluția bogată și socială; nici un stat însă nu e așa de interesant ca Japonia. Mai întâi Japonezii nu sunt de rasă albă, ori galbenă și dacă se dovedește că ei sunt capabili a-și asimila civilizația europeană, atunci trebuie să ne așteptăm la același lucru și de la Chinezii etc. și deci domnia lumii nu va mai fi apagiul exclusiv al rasei albe. Odată ce se va dovedi că rasa galbenă e capabilă de a merge înainte și că nu și-a spus ultimul cuvânt, se pune aceeași întrebare și față cu rasa neagră, pe care prea mulți Albi sunt predispuși a o socoti menită a fi vecinic supusă și cărmuitoare și capabilă de-a contribui și ea la întinderea, lărgirea și întărirea domniei omului asupra puterilor naturii și a puterilor sociale.

Iată de ce d. H. Spencer a studiat până în amănunte pe Japonezi și de ce i-a îndemnat să se păstreze curații de amestecul cu Albi silindui a-și asimila toate cuceririle științei Albilor, dar producând din ei oameni pentru toate ramurile de activitate omenească. Acuma experiența e făcută; ca Japonezii și-au asigurat neatarnarea politică și economică, fără dănsii nu se va face nimic în Extremul Orient; le mai rămâne să-și civilizeze și sufletul, în care patimile barbare colcăie cu atâta tărie.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 5 Februarie 1904.

— **Consistor.** Senatul școlar al Consistorului din Arad a ținut Joi ședința sub prezidenția P. S. Sale Episcopului I. I. Pap, prezenți fiind asesorii R. Ciorogar, Traian Văgan, Dr. N. Oprean, Russu Șirianu și Aug. Boțoc. S'au rezolvat mai multe afaceri curente, dintre care unele de mai mare însemnătate

Ved și simt pururea dulceața apropierei tale.. ear când nu-mi ești aproape, departe-ți și pacea mea, liniștea mea...

Și acum când, ear îmi ești aproape și îmi redai puterea de a gusta farmecul ademenitor al vieții... dragă prietenă și dulce iubită!... las ca aceste bătăi de foc să-ți talmăcească glasul mut al inimii mele, la care te string...

...Oare văzutu-m'a cineva?..

Pentru dragul Dumnezeu! Ce zăpăceală pe capul meu iară!

Prea mă dasem vorbelor cu colecția mea de prietene, vreau să zic — de ilustrate.

Și dacă-i până acolo, de ce să nu le am îragi și ilustratele?

Mai ales când unele din ele, în variația lor, resentându-și tipuri ca și cele-ce le-ai îndrăgit și-nd-va, îți reamintesc momente ce le-ai trăit, și deschid pagini ce le-ai întors deja în viață... i la cari, poate, bucurios te-ai mai reîntoarce odată. Dacă adevărat și asta ar mai fi cu putință!

Câtă asemănare între frunzărițul unei atari colecții și între cel al paginilor vieții?!

Și dincoaci, ca dincolo: poți avea aspect aleidoscopic, variație la nesfârșire!

Ce păcat că, de multe ori, fie vorbă de vietenie ori de iubire, întimpinăm și în viață imi — caleidoscopice!

Intr'o atare lume apoi să nu îndrăgești — stratele?

Dor.

— **Serviciu militar de doi ani.** Berlin, 3 Februarie. Ministrul de război în ședința de azi a comisiunii de budget de stat, a declarat că va recomanda stabilirea legală a serviciului militar de doi ani, și proximal proiect de lege militar va cuprinde dispoziții în privința asta.

— **Statuia lui Matia din Cluj încununată de Români.** Ni-se scrie din Cluj: Foile unguerești din Cluj scriu cu multă satisfacție patriotică, că Duminecă 1 Februarie n. o ceată de Români din comuna *Feleac* de lângă Cluj au depus o cunună ungurească la picioarele statuei regelui Matia. Adevărul este, că notarul ungar și cărcămarul ovreu din numita comună au colectat vre-o 12 sârântoci din sat, cărora le-au plătit câte 5 coroane, ca să ducă sub conducerea lor cununa la Cluj, voind să-și facă prin aceasta loruși reclamă patriotică. Actul de încununare, de cari scriu foile unguerești, nu numai că n'a fost o manifestație deamă și înălțătoare, ci a fost un act de speculă rușinoasă, prin care numai să profanează memoria gloriosului și iubitorului de dreptate rege, pe care neamul românesc l-a dăruit patriei.

— **Tulburările din Bavaniste.** Despre revoluția comunei Bavaniste am scris în zilele trecute, ce înverșunate stări de lucruri sunt, încât la unul dintre cei dintâi fruntași geandarmii au găsit o mulțime de puști; asemenea depozite de arme s'au mai găsit și la alții, cari le-a adunat anume cu scopul să se răscoale. De trei săptămâni sunt trei companii de soldați în comună: ear socialistii — cum se vestește din *Temes-Cubin*, își continuă organizația, noaptea țin adunări pe sub ascuns și aduc cu grămada cântecele revoluționare din Serbia. Socialistii sârbi declară pe față că nu se liniștesc până atunci, până nu vor stabili voivodina sârbească și nu vor alunga pe funcționarii maghiari. Vor ca poporul să fie stăpân și visează de o Serbie mare, unitară. Aceste mișcări sunt puse la cale din Budapesta și Serbia, ale căror elemente mai radicale sunt învecinate cu cercul Cubinului. Iată ce e în stare să facă *social-democrația* jidovească. După-cum se vestește, cât de curînd se mai trimite o companie în Gályán și în Deliblata, unde majoritatea locuitorilor e părtașe socialismului revoluționat.

— **Copii eroi.** În spitalul Riverende din Buffalo în America, s'au petrecut lucruri frumoase și mișcătoare. Nu demult fusese un mare foc în orașul amintit și o elevă, Isabela Dyer în etate de 14 ani s'a ars îngrozitor. Au dus-o în spital. Doctorul a vizitat-o și a constatat că pentru operația părților arse are trebuință de două-sute-patru-zece centimetri pătrați de piele omenească. Abia apărură această știre în loși și s'au și înfățișat în spital unspre-zece tovarășii de ai Isabelei Dyer și s'au îmbiat să le ia de pe brațele lor pielea trebuincioasă. Dintre cei ce s'au înfățișat la spital, 9 băieți 2 fete; cel mai în vârstă a fost de 15 ani, primul erou pe care l-a operat doftorul Haley a fost Demer Albert, în etate de zece ani. Doftorul a tăiat cu briciul o bucată de piele în lungime de trei degete și lățime de un deget, de pe brațul băiatului. După operație Dr. Haley a 'ntrebat pe băeatul, care în tot timpul până i-a tăiat pielea nu s'a văitat.

— Nu te-a durut de loc băete?

— Ba da, m'a durut, zise încet micul băeatul, dar m'am temut că se vor speria cellalți dacă mă voi văeta... Și pe sârmana Isabela ar durea-o și mai mult rănilile.

Toți unsprezece au răbdat cu tărie operația — acum îi s'erbătorește întreaga America. Le-au trimis o mulțime de flori și daruri.

— **Intărirea episcopului sârb din Timișoara.** Sinodul episcopesc din Carloveț a ales după-cum se știe, pe archimandritul *George Letici* de episcop sârbesc al Timișoarei. În zilele trecute M. Sa l-a și întărit de episcop al Timișoarei. Cât mai

curînd *George Letici*, va depune jurământul înaintea M. Sale.

— **Combaterea nazarenismului.** Sectele multe răspândite prin ținuturile noastre, au aflat teren priincios între credincioșii noștri din Segea (Arad). Pentru a combate aceste secte dl *I. Vancu* învățator în Segea a inițiat o acțiune în adevăr laudabilă. În mai multe serti a întrunit poporul în adunări, esplicându-i și arătându-i rătăcirea și puterea singur mântuitoare a străvechilor noastre legi bisericești. Acțiunea d-lui Vancu a avut succes peste așteptare. Poporul începe a-și vedea rătăcirea și a se întoarce la sf. noastră mlață bisericească. Mercuri seara aproape 300 de inși au luat parte ascultând cu multă sete și pătrundere sfaturile domnului învățator.

— **Încă un principe îndrăgit.** Se depeșează din Viena o veste despre o nouă îndrăgostire a unui principe din casa domnitoare într'o fată din părinți de rînd. Marele ziar vienez „*Die Zeit*” scrie, că un tiner membru al familiei domnitoare s'a hotărît a lua în căsătorie fata unui crâșmar din Viena, pe care de vreme mai îndelungată o iubește. Fata e foarte frumoasă și de omenie. Romanul dragostei tinerului principe încă nu e așa de înaintat ca a principelui *Carol Ferdinand*: Matestata Sa nu știe pân'acum de toată treaba nimic. În societatea din Viena însă, toată lumea vorbește că principele se va cununa cu fata crâșmarului. Persoanele cari figurează în afacere, după-cum se șoptește sunt: principele *Iosif Ferdinand*, fratele lui *Leopold Wölfling* și fata unui restaurator din Viena, *Witzo*. Principele în vara trecută i-a făcut cunoștința fetef în *Pörschachbau*, unde făcea zilnice excursiuni din garnisoană.

— **Nu beți rachiu!** Se vestește că în comunele Marga și Ghemboca a sosit știrea, că au spoit cu blumb căldările mai multor ferbătoare de rachiu, pentru-ca să dea căldură mai mare. Din pricina asta rachiu s'a amestecat cu plumb și cam la o sută de oameni s'au otrăvit cu această beutură, mai mulți au murit. Solgăbirăul din Caransebeș e la fața locului și face cercetare strașnică.

— **Piesă noi pentru coruri.** Distinsul profesor de musică dela seminarul din Arad dl *Trifon Lugojanu* a dat la lumină: *Calea Mândrei și Dorul* — două coruri bărbătești, pe motive populare. Compozițiile sunt de o drăgălașie deosebită ca musică, ear ca arangement pe patru voci, dovedește pricepere de adevărat artist.

Execuția tehnică, înfățișarea acestei lucrări, face onoare institutului de arte grafice al d-lui *P. Simtion*.

Recomandăm cu căldură lucrările acestea ale d-lui *T. Lugojanu* tuturor iubitorilor de musică și în deosebi corurilor.

Se pot procura de la librăria *P. Simtion* în Arad, pentru prețul de 1 cor. exemplarul, plus porto poștal.

— **Durere de stomac, Sgârçiuiri de stomac, catar greu de stomac,** la boale de stomac învechite și împotriva lipsei de apetit, mijloc sigur. *Purgativ sigur, inerția cronică a intestinului gros, la lipsa de scaun, purgativ fără dureri,* este thea întăritoare de stomac „*Centauria*” a farmacistului *Kossuth*.

Cutia de probă 1 cor. 20 fil.

Cutia mare . . . 2 cor. — —

În contra tusei, catarului (troahnă) răgușelei, flegmei și iritațiunii gâtului este de un efect eminent, *pastilele de pept »Sene-ga.»* Prețul 1 cor. Se pot căpeta în farmacia la „*Maria Fecioară*” a farmacistului *Kossuth Pál*, Arad, piața *Boros-Béni* Nr. 15.

— **Schimbare de local.** Renumitul dentist *Morgenstern Gyula* și a strămutat locuința de ordin dintr-o (tragerea de masele, plombare, masele singurate șire de dinți, coroană de dinți de aur masele cu rădăcină etc.) în Arad, piața *Andrássy* Nr. 15.

Petrecheri.

Corul plugarilor din Jam la 24/11 Ianuarie 1904 a arangiat un concert impreunat cu teatru și joc care nu numai că a fost cercetat de inteligența noastră din loc, dar încă și o mulțime de oaspeți din provincie a luat parte și spre laudă a coriștilor pot să zică că concertul a fost foarte reușit, peste așteptare a îndestulat și publicul.

În ale cântărilor afară de coriștii care și-au dat toată truda și silința dinșiți pentru reușita are meritul tinărul nostru neguțător domnul *Virgil Țiapu*, care mai în toată seara a luat parte la orele de instruire însușindu-i și dându-le îndrumări bune. După aceea conducătorul corului Ioan Jura, apoi Ion Adam, care la toate concerturile noastre au luat parte ca diletanți și cu ocaziunea aceasta a umplut ochii oaspeților cu lacrimi de rîs; după concert sub conducerea Vataului Iosif Cherdu s'a jucat Călușerul, care joc a fost viu aplaudat din partea străinilor; jocul încă au fost foarte frumos mai ales horile, la care fără deosebire au luat parte și inteligența de *alte națiuni!*

Economie.

Magazine de bucate. În anul acesta, când partea cea mai mare a țeranilor din Ardeal n'au bucate îndestulătoare nici pentru trebuințele casei, simțim cu toții mai mult lipsa unui negoț sănătos cu bucate.

Azi, țeranii noștri sunt ajunși pe mâna speculanților cu bucate, și mâne-poimâne vor simți amar urmele cumpărărilor de azi. Căci în cele mai multe locuri țeranii noștri cumpără bucate — pe așteptare. Și speculanții nu întreprind să-și facă socotelii, care le aduc venite îmbelșugate.

Orî cât am dori să venim în ajutor țeranilor noștri pentru anul acesta, ori-ce sfat este întârziat.

Folosim însă prilejul, ca scoțînd la iveală neajunsurile de acum, să ne întărim în convingerea, că trebuie să facem ceva pentru viitor. Căci în chipul cum lucră țeranii noștri, azi numai la ruină ajungem.

Este aproape de necrezut faptul, că țeranii noștri, care mai toți sunt agricultori, lucrători de pămînt, tocmai ei să ajungă în mai mare lipsă de bucate.

Tălmăcirea acestui lucru o găsim în lipsa de organizație a plugarilor noștri. Până acum fiecare plugar de-al nostru și-a vîndut și și-a cumpărat bucatele cum l'a tăiat capul și de unde a apucat. Acesta e izvorul rîului! Vîndem la vreme nepotrivite. Și în chipul acesta ne aducem sîrăcie în casă.

Ca să nu mai stăm neputincioși în fața sîrăciei ce vine să ne copleșească, e cuminte să ne organizăm de cu vreme.

Zilele și serile de iarnă ne dau destulă vreme să ne așternem pe sfaturii și pe înțeleșuri.

Ca înțeleșurile Voastre rodnice să fie, eată cum Vă sfătuim să faceți:

Fruntașii unui sat să facă între ei învoială, că după secerișul dela vară și după culesul cucuruzului din toamnă, fiecare să depună în magazinul comun un anumit număr de măsuri de grâu, săcară și cucuruz.

Ca lucrarea să fie deplină, susțitorii magazinului să-și facă rînd și de câte-va sute de floreni, cu care să poată cumpăra cu prețuri cinstite bucatele acelor săteni, care voesc să-și vîndă prisosul. Peste an apoi săteni, care vor avea în sat un astfel de magazin nu vor fi silii să alerge pe la speculanți, să le sugă și măduva din oase.

Asfel de magazine de ocazie să fac pe temeiul unei simple învoielii, fie în scris, fie și numai cu vorba. La tot cazul însă e mai bine, ca învoiala să fie cuprinsă în scris.

Statute nu sunt de lipsă.

POȘTA REDACȚIUNEI.

Constantin Cherdu, în Jam. Publicăm cu plăcere corespondențe, dar batjocuri nu publicăm și nici nu-i de nici un folos să se publice. *Abon. 2260*, Rakasdia. În afaceri de acestea. (cu scaunele bisericesti) nu ne putem amesteca. Dacă s'a făcut vre-o greșală, este consistatorul

unde să se facă arătare. — Pentru acel roman adresează Librăriei P. Simtion, Arad, Deák Ferencz utca. — Până seara la 6 posta trebuie să primească.

Pavel Binciciu, june. Siria. Li-am primit, se vor publica mai târziu ceva, căci acum sunt altele la rînd.

George Popa, Drauț. Cele-ce ne scrii despre rolul băncilor românești, împărtașim pe deplin. Tocmai pentru-că și noi avem păreri de D-Tale, n'am publicat atacul acelor țeranii împotriva băncilor. Nu putem să dăm loc decît nici apărării ce faci băncilor. Cât despre celelalte afaceri, cuprinde-le într'un articol separat, arătînd cum au rătăcit acei frați și vom publica cu plăcere.

POȘTA ADMINISTRAȚIUNEI

Petri Vasilie, Năsăud. Nr. 12 nu avem.

Iosif Drotleff, Hermanstadt. Nr. 12 nu avem.

Dimitrie Uegurean, Knéz. Da. Are Nr. duplu.

Vich Ciorogariu, Leucușești. Am primit 2 Coroane.

Ioan Jelecutaan, Buzd. Am primit.

N. N. Nu putem trimite teatrul că n'ai scris numele și adresa.

Anie N. comerciant, Illadia. Ai trimis pe abonament, dar nu putem ceti numele.

ULTIME ȘTIRI.

In Talpos e liniște. În comuna Talpos, în 9 Ianuarie izbucnise tulburare, poporul fiind nemulțumit cu notarul și cu judele. După cum am mai scris, se trimisese un batalion de soldați acum două sept. ca să susțină ordinea.

Aseară la orele opt și jumătate s'au reîntors soldații din Talpos, deoarece-ce liniștea s'a restabilit deplin și nu mai e temere de o nouă răscoală.

Răsboiul ruso-japonez.

Londra, 5 Februarie. Japonia a întrerupt ori-ce legături cu Rusia și a dat ordin de a se mobiliza armata.

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

In atențiunea publicului ziditor!

Am onoare a a duce la cunoștință M. On. public, că cu 1 Martie a. c. deschid în Oravița

cancelarie de arhitectură, întreprind spre efectuare tot felul de planuri și zidiri.

Totodată fac cunoscut M. On. public că întreprinderile de zidire și aranjamente le execut asociat cu domniș măiestrii români: Ion Cotărlă, și fiul sculptor tîmplar Filip Mateiu pictor și auritor și Demetriu Băgheria, lăcătar.

Cu distinsă stimă

Demetriu Boitor,
arhitect-întreprinzător.

Czettel Fülöp

lemnării pentru edificii, parchet și
magazinul de fabrică
pentru
recvizite de măsur

ARAD, Strada Hunyady Nr. 2.

recomandă materialul în bransa aceasta, calitatea cea mai bună și pe lângă prețuri de concurență.

Cu distinsă stimă:

Wallfisch Károly,

118—15

cond. firmei Czettel Fülöp.

Am onoare a aduce prin aceasta la cunoștința on. publică că

atelierul meu de pictură

l'am deschis la 1-Februarie pe *piata Libertății Nr. 1.*

Studiile, mi-le-am desăvîrșit în *Arad, Budapesta și Viena* mai apoi în *Breslau, Berlin, Hanovra, Frankfurt a. m., München și Zürich.*

În decursul petrecherii mele în Berlin am fost elevul școlii „*I-te Handwerke Schule*“ ear în Zürich elevul școlii „*Kunst-Gewerbe Schule*“ Pregătesc după fotografiile, poze în oleu ori desemn cu cretă. Primesc zugrăvire de firme, embleme etc. Am o specialitate, corespunzătoare gustului modern de azi,

firme în sticlă

și a. *sculptate, retzelt*, cu *lumină și noaptea, decorații*, și obiecte de lux. Silința mea neobosită este, a câștiga încrederea clienților mei din localitate și jur prin serviciu prompt și prețuri moderate. Recomandându-mă bunăvoinței on public, sunt,

cu deosebită stimă:

Lenkei György.

zugrav.

Mare economie de bani. — Magazin cu totul nou.

Telefon Nr. 536.

Telefon Nr. 536.

Recomand cărbune cu flacăra bună, care arde cenușă. 100 chlgr. I. cărbuni (negri) de Körösvölgy 2 cor. 6. fil. 100 chlgr. II. cărbuni (bruni) de Körösvölgy 2 cor. 4 fil. 100 chlgr. I. cărbuni mărunți de Körösvölgy, pentru fabricii eventuale pentru amestec pentru faurii 2 cor. 20 fil.

La 1000 chlgr cu 20 fil. mai ieftin. La cumpărări cu vagonul prețuri speciale 100 chlgr cărbune de stejar transportat în saci 4 Cor. 20 fil.

200 chlgr. cărbune de stejar, în pachete, comersanților 5 Cor. 80 fil.

100 chlgr. lemne de stejar, firezate, eventual tăiate transportate la casă 1 Cor. 80 fil. Transportat la locuința 50 chlgr. în saci. Pentru transportare cer jumătate de zi. Magazinul de cărbuni Körösvölgyi.

28. Strada Halász 28.

Nr. 104

8—25

— Calitatea mea de agent de 18 ani, nu este avisată la reclame. În interesul lor bine priceput vor lucra toți cari pentru obținerea de credit personal de ori-ce sumă. se vor adresa cu deplină încredere către mine, fiind-că în urma legăturilor mele estinse, pe lângă depurare ușoară în rate mici lunare, în mod discret sunt în poziție ale câștiga pe cea mai reală basă împrumuturi. Agentul *Gáspár Soma, Arad, Piața Bocskay Nr. 3.* A se alătura marcă pentru răspuns.

— Fiecare citească și comande —

Pene de gâscă numai cu 60 cr.

Pentru umplutul de dricale, perice, trimit proaspete de tot pene de gâscă sure, ciupelite cu mâna, 1/2 chilo numai cu 60 cr., aceeași calitate mai bună, uumaî cu 70 cr. de probă transport ee 5 chile cu rambursă.

I. Krasa, (Betfederhandlung) în *Smichow* lângă Praga 770.

Dacă nu corespund se iau 'napo.

CONCURS.

În urma hotărârei Direcțiunei, a societății comerciale pe acții „*Prilipeana*“ dela 22 Ian. 1904, să escrie concurs pentru ocuparea postului de conducător în prăvălia societății noastre comerciale din Prilipețiu, pe lângă următorul salar, și anume:

1. Salarul lunar 60 coroane.

2. Locuința: una chilie, cuină, bucătărie și grădina de legume. Doritorii de a ocupa acest post au a-și trimite Atestatele lor până în 20 Februarie 1904, la persoana d-lui președinte al societății Prilipețiu (p. u. Bozovicu, comit. Caraș-Severin).

Prilipețiu, 25 Ianuarie 1904.

Eremia Borchescu,

Sîrbu Chirilă,

preșident al societății.

comptabil.

Editor și redactor responsabil: Ioan Russu-Șirianu.

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere de credit stă în legătură cu cele mai mari bănci din țară și exponează

Împrumuturi pe pământuri și edificii

cu cele mai favorabile condiții și cu cele mai ieftine interese și anume pe termen de 10—70 ani cu 2%—5³/₄%.

Credit personal cu garanți și obligație pe 5—10 ani.

La funcționari de stat, comitat și oraș, precum și la ofțeri, credit simplu și fără giranți.

La dorință servim cu informațiuni, rugând marcă postală.

69 1—

„Pecunia“

întreprindere de credit, Sibiu (Nagyszeben).

Str. Poplăcii Nr. 27.

Asigurați: viața, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spese de înmormântare!

Agentura principală în Arad.

A BĂNCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primește oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen fiș, rente, zestre pentru fetite, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 50—500 cor. se plătesc la momentul în ziua morții întimplată;
2. În ramul fecului: clădiri de tot felul, mobilă, mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine, reevizite ș. a. prin spargere;
4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, cucuruz, ovăs, viă (vinea), plante industriale: cânepă, in, hîmel, nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și ceruiale mai în fiesce-care comușă și direct prin

Agentura principală „Transsylvania“ în Arad.

Strada Széchenyi nr. 1 — Telefon nr. 899.

423 — 157

Asigurați contra furăturilor prin spargere: bani și tot ce aveți de preț!

Telefon pentru comitat și oraș 471.

Pravălie nouă!

Următorul D-nei Véd. I. Sütő

E. URBAN

prăvălie și magazin de sticlă,
porțelan, lampe și
rame de tablouri.

67 21—

ARAD,

Piața Libertății (Szabadság tér 20).
Casa contelui Nádasdy, colțul străzii
Ferry.

Pe lângă prețuri mderate se
află de vinzare vase de porțelan,
pentru cafea, ceaiu; vase de la-
voir, obiecte de gală din majolika,
lampe de masă și pendante, tot
felul de obiecte de sticlă, obiecte de
cristal, colorate șel.

Petrol de cristal,

litru 20 cr. (40 fl.).

Pravălie nouă!

Cel mai efin isvor de cumpărare
din Arad.

Juvaericale,

bucăți de aur și argint (frante)

bilete de amanet

cumpără pe bani gata cu prețurile
cele mai scumpe, sau le schimbă cu
alte obiecte. 1005 112—

Deutsch Izidor,

clășornicar și juvaerģiu

Arad, strada Templom.

— Telefon nr. 438. —

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactior. 1045 72—

ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela eyecutarea cea mai simplă până
la cea mai de lux. — Comandele din
loc și provință se efectuează prompt
și punctal. — Lucru bun și solid.
Prețuri moderate. Serviciu punctual.

ARAD. Tipografia Aurel Popovici-Barcian.

Stofe moderne

pentru toamnă și iarnă

e în interesul damelor să-și cumpere numai după
ce a văzut

Noutățile moderne

din prăvălia mea, a căror prețuri

fără

CONCURENȚĂ

Cumpărări

avantajoase.

Stofe de Cybelin, lățime 120 cm.

„ lucii pentru dame „ 120 „

„ țesătura noduroasa „ 120 „

„ late, negre și colorii „ 140 „

CATIFEA

pentru spălat.

modele admirabile.

Flanel francez și
barchet p. spălat.

91 14—

Prăvălia de mode alui

SINGER

SÁNDOR

(Casa Fischer Eliz).

In provință trimitem

mustre gratuit.